

Posudek oponenta habilitační práce

Autor: JUDr. Simona Heseková Bojmírová, PhD.

Název práce: Poskytovanie pôžičiek peer to peer spôsobom v kontexte legislatívy upravujúcej poskytovanie úverov spotrebiteľom

Oponent: Doc. JUDr. Ing. Michal Radvan, Ph.D.

Pracoviště: Právnická fakulta Masarykovy univerzity

I.

— Výsledky práce (včetně komentáře o publikaci výsledků nebo jejich přijetí k publikaci a hodnocení, zda přináší nové poznatky)

— Autorka podle mého názoru dosáhla výsledku, který si předsevzala. Předložila práci ve formě monografie, ve které se zaměřila na problematiku spadající jednoznačně do oblasti finančního práva a její specializace v rámci daného oboru, ovšem s výraznými přesahy do dalších podoblastí finančního práva (mj. daňové právo), do dalších právních odvětví (občanské právo, obchodní právo, evropské a mezinárodní právo) a do příbuzných vědeckých oborů, zejména pak ekonomie. Materie „digitálních půjček P to P“ je velice živá, neboť právní regulace v dané oblasti vždy musí navazovat na ekonomickou realitu, která je nadto výrazně ovlivňována technologickým rozvojem, ekonomickými cykly a krizemi. Práce má hodnotu teoretickou, je vědecky zaměřená a rozvíjí finančněprávní teorii. Není však možné opomenout ani praktické dopady díla. To se projevuje především v tom, že autorka shrnuje v podstatě veškerou dostupnou literaturu, která se váže k tématu, a po důkladné analýze poskytuje praktická doporučení a závěry. A tak by tato publikace měla být čtena nejen experty v oblasti dohledu nad finančními trhy či ochrany spotřebitele, ale také akademiky a legislativci na národní i evropské úrovni. Je nutné zdůraznit, že autorka zpracoval velmi podrobný a v československém prostředí ojedinělý text. Dosažené výsledky by rozhodně neměly zapadnout a měla by jim být věnována pozornost jak v teorii, tak v praxi. Je patrné, že se autorka tématu, které zpracovává ve své habilitační práci, dlouhodoběji věnuje.

II.

Aktuálnost zpracovaného tématu

Je nutné konstatovat, že vybrané téma je vhodně zvoleno pro habilitační práci v oblasti finančního práva a finanční vědu. Je multioborové, se zřetelnými přesahy do civilního práva (občanské i obchodní právo) a práva mezinárodního a evropského. S ohledem na zaměření jsou patrné též aspekty ekonomické, protože jak již bylo řečeno výše, je to právě technologický progres a ekonomicky motivované chování subjektů, které dává vzniknout novým formám investování, podnikání a půjčkám. Proto je nutné konstatovat, že se jedná o materii dostatečně novou, vysoce aktuální, přitom dosud adekvátně neprobádanou. S ohledem na tyto skutečnosti je nanejvýš vhodné, že recenzovaná publikace vznikla a je možné vyhodnotit regulaci de lege lata a naznačit další kroky de lege ferenda. Autorkou předestřené problémy a její poznatky by neměly zapadnout a zejména evropskou i národními legislativami by měly být brány v potaz.

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 158/70, 611 80 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Struktura práce je vhodná, přehledná a logická: vedle úvodu a závěru je řazeno pět kapitol, které se dále vhodně člení. Uspořádání je logické, je postupováno od obecného ke zvláštnímu, od evropské regulace k národnímu právu, přičemž kapitoly jsou vzájemně provázané. Ocenil bych i dílčí závěry u každé kapitoly. Neodpustím si však výhradu k řazení páté kapitoly k zahraničním úpravám: s výjimkou stručné poznámky v úvodu podkapitol a v závěru jsem nedohledal, co bylo přesně klíčem k volbě Litvy a Velké Británie. Ocenil bych v této souvislosti více komparačních úvah a výčet pozitiv transformovatelných do národních regulací na Slovensku i jinde.

Velmi oceňuji metodologickou pasáž v úvodu díla. Autorka se zde neomezila na obvyklou triádu analýza - komparace - syntéza, ale definovala (a také následně využila) mnohé metody a jejich způsob využití pro naplnění cílů práce a potvrzení / vyvrácení hypotéz. Z pohledu oponenta nejsou ke zvoleným postupům zpracování ani ke způsobům jejich využití výhrady. Co bych snad vytknul je absence zásadních literárních pramenů, které se týkají probírané materie; přitom citační aparát je nadstandardní.

IV.

Hodnocení práce a připomínky k textu

Úvod habilitační práce považuji za velmi zdařilý. Autorka uvádí motivaci pro sepsání díla a cíle práce (ve stručnosti: identifikovat problematické aspekty výkonu činnosti peer to peer lendingu a formulovat návrhy de lege ferenda). Cíl považuji za dostatečně pregnantní a výstižný. Vedle cíle jsou stanoveny i dvě hypotézy. Neodpustím si uvést, že výsledek první hypotézy je zřejmý i s velmi obecnou znalostí práva a/nebo ekonomie. Poznámka k velmi dobře zpracované metodologii je uvedena výše, obdobně výhrada k absenci přehledu stávajícího literárního zázemí.

První kapitola nejenže definuje základní pojmy nezbytné pro pochopení následujícího textu, ale zaměřuje se zejména na regulaci peer to peer lendingu a crowdfundingu na úrovni Evropské unie. Domnívám se, že v československém právním prostoru doposud nikdo neprovedl tak podrobnou kritickou analýzu nařízení o evropských poskytovatelích služeb skupinového financování pro podniky, a to včetně souvisejících oblastí, např. daňových aspektů. K obsahu nemám žádné výhrady, naopak kvituji detailnost, preciznost a informační hodnotu. Pokud bych měl zmínit nějaké negativum, pak z hlediska čtivosti bych eliminoval množství textu v odrážkách. Je to samozřejmě velmi subjektivní vnímání, a proto nemůže jít tato dílčí výhrada k tíži autorky a hodnocení její práce.

Ve druhé kapitole se promítá evropská regulace do národního práva, konkrétně práva slovenského. Už jen z výčtu dotčených právních předpisů na str. 64-65 je patrné, jak velký obecný přehled musí autorka mít, aby dokázala materii dostatečně a všech aspektech analyzovat. Oceňuji podkapitoly týkající se specifík finančního trhu SR v oblasti poskytování úvěrů, multioborovost je patrná z podkapitoly o kategorizaci úvěrů v právní řádu SR. V části o specifických peer to peer lendingu v podmínkách Slovenska mám výhradu opět spíše subjektivního rázu: judikatura od str. 90 je nepochybně významná a je nezbytné ji uvést, avšak označení judikátu a právní věty bez návaznosti na předchozí či navazující text působí násilně a narušuje čtivost. Preferoval bych promítnutí zásadní části soudního výroku přímo do textu, s adekvátními návaznostmi. Ostatní, vč. označení judikatury, by mohlo být toliko v poznámce pod čarou.

Ve třetí kapitole jsou identifikována rizika peer to peer lendingu. Navzdory určité míře stručnosti jsou vymezena rizika, přičemž je patrná vynikající orientace autorky v problematice. Následně

jsou analyzována ustanovení návrhu směrnice o spotřebitelských úvěrech v kontextu řešení těchto rizik. Komplexnost pohledu na zvolenou problematiku díla je pak zajištěna čtvrtou kapitolou spojenou s otázkami finančních technologií, inovačních hubů, regulačních sandboxů. Kapitola se týká také regulačních přístupů k peer to peer lendingu jako jedné z forem FinTechu.

Největší výhradu mám k páté kapitole, kde se autorka věnuje regulaci peer to peer lendingu na Litvě a ve Velké Británii. Zdůvodnění volby Litvy (integrováný základ dohledu) nepovažuji za dostatečné, vždyť jej používá mnoho zemí nejen v Evropě. Ve Velké Británii je struktura dohledu jiná, ale opět, ona je jiná i v desítkách dalších zemí. V tomto směru bych zkrátka očekával podrobnější zdůvodnění a následně též podrobnější komparaci (nejen převažující popis) a výstupy uplatnitelné prakticky na Slovensku de lege ferenda a teoreticky v závěru práce při zhodnocení naplnění jejích cílů.

Závěr je naopak velmi dobrý, dostatečně podrobný a propracovaný, nejen shrnující. Jsou vyhodnoceny hypotézy, navrženy úpravy regulace de lege ferenda a jsou otevřeny možnosti pro další související vědecký výzkum.

V.

Jazyková a grafická úroveň

Práce je sepsána ve spisovné slovenštině, bez gramatických chyb. Terminologie, styl i sloh psaní jsou adekvátní, s již výše zmíněnou výhradou k množství odrážek a způsobu řazení judikatury na str. 90 an. Snad bylo možné také sjednotit způsob psaní (v celé práci se píše „mý“, v úvodu však „autor“). Grafická úroveň je odpovídající. Autorka využila vysoce nadprůměrné množství odborné literatury, kterou řádně citovala. Nerozumím, proč je seznam zdrojů členěn tak, jak autorka zvolila; není důvod oddělovat internetové zdroje od ostatních, vždyť mnohé je dnes již součástí databází a k „fyzickému kontaktu“ s časopisem nedochází.

VI.

Předepsaná formulace závěrů:

Autorka ve své habilitační práci

- prokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru
 neprokázal schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru

Práce

- splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práci v daném oboru.
 nesplňuje požadavky standardně kladené na habilitační práci v daném oboru.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Brně dne 11. listopadu 2021

Podpis oponenta